1856. N°. 105.

LEEUWARDER COURANT

DINGSDAG 30 DECEMBER.

De middenprijzen van de *in- en uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Zaturdag den 27 December 1856 te *Leeuwarden* geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 14.25.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . „ 228.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . „ 228.00.

Leeuwarden, den 29 December 1856. *De Commissaris des Konings in de provincie Friesland*, VAN PANHUIJS.

PUBLICATIE.

DE **GEDEPUTEERDE STATEN** der provincie *Friesland* brengen, ten vervolge op hunne Publicatie van den 22 dezer, ter kennis der ingezetenen, dat, van den 20 tot en met den 26 dezer:

1. 75 runderen in de Provincie aan de besmettelijke longziekte zijn gestorven, als in de gemeenten: Baarderadeel 7, Doniawerstal 3, Ferwerderadeel 1, Hennaarderadeel 15, Idaarderadeel 1, Kollumerland en Nieuw-Kruisland 2, Leeuwarderadeel 9, Menaldumadeel 8, Oostdongeradeel 1, Rauwerderhem 5, Smallingerland 2, Sneek 2, Tietjerksteradeel 3, Wonseradeel 5, Workum 1 en Wijmbritseradeel 10, en 106 door die ziekte aangetaste runderen, voor rekening der eigenaars, zijn afgemaakt, als in de gemeenten: Baarderadeel 5, Barradeel 1, het Bildt 1, Bolsward 2, Doniawerstal 9, Franeker 2, Franekeradeel 3, Haskerland 9, Hennaarderadeel 14, Idaarderadeel 14, Leeuwarderadeel 11, Menaldumadeel 3, Rauwerderhem 7, Tietjerksteradeel 1, Utingeradeel 3, Wonseradeel 8, Workum 2, Wijmbritseradeel 10 en IJlst 1, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 Januarij dezes jaars 5534;
2. de besmettelijke longziekte zich heeft geopenbaard onder de runderen van de veehouders: de Weduwe Johannes Tjerks Boersma, te Bozum; Bouke Sijbes Kundersma, te Jorwerd; Paulus Seerps Anema en Haije Cornelis Blanksma, beide te Minnertsga; Sijmen K. Sipma, te Vrouwen-Parochie; Gerben Lolkes de Groot en W. M. Steensma, beide te Bolsward; Sjoerd Durks de Vries en Tjitte Durks de Vries, beide te Broek; Albert Fetzes Sijtsma, te Idskenhuizen; Jan Renderts Keestra, te Hallum; Gerrit Wijtzes Hilverda, te Tzum; Maurits IJeps IJpma, te Achlum; de Weduwe Sijtze Jeens van der Laan, te Westermeer; Meinte Jozefs Witteveen, te Joure; Jacob Jacobs Brouwer, te Warns; Sikke Pieters Huitinga, te Wommels; Sijbren Alberts Zandstra, te Waaxens; Dirk Tiedes Bijlsma, te Wommels; Pier Jans Ezinga, te Hijdaard; Gerben Reins Postma en de Weduwe Taeke Rientzes van der Weij, beide te Friens; Sjoerd Douwes de Jong, te Warga; Sake Annes Roorda, te Roordahuizum; Gjalt Sjoerds van der Hem, te Jelsum; Nicolaas Ritskes Dijkstra, te Lekkum; Pier Piers Gosliga, te Swichum; Auke Jans Kuperus, te Deinum; Sieds Piers Gosliga, te Boxum; Klaas Siebes Veeman, te Marssum; Frans Martens Miedema, te Aalzum; de Weduwe Remke IJ. Kingma en Anne W. Beetstra, beide te Rauwerd; Douwe Jelles Bouma, te Sneek; Gosse Feijes van Dijk, te Bergum; Pieter Reins Miedema en Foppe Piers de Jong, beide te Burgwerd; Sijbren Sipkes de Groot, te Hartwerd; Douwe Jans Wijnia, te Lollum; Johannes van der Kooij, te Makkum; Anne Kooiker en Jentje Lieuwes Bootsma, beide te Workum; Tjeerd Tjalkes van der Meer, te Oudena (Wijmbritseradeel); Ulbe Lolkes van Wieren, te Oosthem, en Sipke Gabes Kooistra, te Volsgare.
3. gezond zijn verklaard de runderen van de veehouders: Foppe C. Smeding, te IJtens; Siebe Willems Nieuwland, te Nijega (Smallingerland); Hendrik Roels Zijlstra, te Twijzel, en Johannes Tjallings Huizinga, te Bergum.

Leeuwarden, den 29 December 1856. *De Gedeputeerde Staten voornoemd*, VAN PANHUIJS, *Voorzitter*. A. VAN DER LAAN, *Griffier*.

WEENEN, 24 December.

Men beweert, dat Rusland en Frankrijk met elkander overeen zijn gekomen, dat bij het afstaan van Bolgrad door Rusland, deze laatste Mogendheid daarvoor schadeloos zal worden gesteld, doch niet ten koste van Turkije. Waar deze schadevergoeding dan zou worden gezocht, wordt niet gemeld.

— Aan een onzer dagbladen wordt uit Parijs gemeld, dat de fransche Regering de overige groote Mogendheden zou hebben voorgeslagen het geschil over Neufchâtel aan de beslissing eener conferentie te onderwerpen, in welke Zwitserland natuurlijk ook vertegenwoordigd worden zou. Deze conferentie zou afgescheiden van die te Parijs plaats hebben, en Londen of Weenen als zetel daarvan voorgeslagen zijn.

PARIJS, 26 December.

Salih bey, een zoon van den groot-vesier Reschid pacha, is den 23sten alhier aangekomen. Hij is, gelijk men weet, belast met het overbrengen van de instructien der Porte voor de beraadslagingen der nieuwe conferentie, waarin zijn broeder, de gezant der Porte te Parijs, Turkije vertegenwoordigen zal.

Volgens den *Constitutionnel* hebben de nieuwe instructien van den turkschen gezant de strekking om, zonder de onbetwistbare regten der Porte en de souvereiniteit des Sultans te laten verkorten, zoo veel doenlijk de stipte uitvoering van het parijsche verdrag te bevorderen, zelfs ten aanzien der nieuwe regeling van het bestuur des Donau-Vorstendommen, in geval deze aangelegenheid op de aanstaande conferentie in behandeling mogt komen.

— Oostenrijk heeft eindelijk besloten den heer v. Hubner als vertegenwoordiger bij de parijsche conferentien te benoemen. Dingsdag heeft hij zijne instructien ontvangen.

De *Constitutionnel* van heden meldt, dat de gevolmagtigden naar alle waarschijnlijkheid den 29 December op het ministerie van buitenlandsche zaken zullen bijeenkomen.

— Onder de Zwitsers alhier heerscht de grootste opgewondenheid. Al de militairpligtigen zijn naar hun vaderland vertrokken. Gisteren, zegt men, hebben er nagenoeg 2000 de hoofdstad verlaten.

Men heeft gezegd dat Frankrijk, ingeval het tusschen Zwitserland en Pruissen tot dadelijkheden mogt komen, voornemens is een observatie-korps aan de zwitsersche grenzen te concentreren. De *Aug. Alg. Ztg.* voegt er bij, dat Oostenrijk en Frankrijk zijn overeengekomen om, zoodra pruissische troepen de zwitsersche grenzen gepasseerd zijn, de naburige districten met hunne troepen te bezetten. Zoo zou Oostenrijk Tessin bezetten en in Vorarlberg eene brigade als observatie-corps concentreren, een en ander ter sterkte van ongeveer 10,000 man. Deze krijgsmagt zou bestaan uit twee regementen infanterie, een bataillon jagers, een eskadron huzaren en twee veld batterijen. Men maakt echter hierop teregt de aanmerking, dat Frankrijk (zie onder Frankfort) zich bezwaarlijk tot zulk eene combinatie zal leenen, daar hetgeen op dit oogenblik in de Donau-Vorstendommen en in de Legatien gebeurt, genoegzaam bewijst, hoe moeijelijk het is, om oostenrijksche troepen uit een land te krijgen, zoodra ze er eenmaal in zijn.

— Uit Konstantinopel is van den 19 berigt ontvangen dat Feruck-Khan, de naar Frankrijk bestemde perzische gezant, wiens onderhandelingen met lord Stratford de Redcliffe over het anglo-perzisch geschil niet tot het gewenschte doel hebben geleid, naar Parijs is vertrokken.

— Het bijleggen van het geschil met Napels schijnt niet veel te vorderen en men vreest, dat de eindelijke regeling nog ver af is; op welken grond echter dat gevoelen steunt blijkt niet duidelijk.

— In sommige dagbladen is berigt, dat de algemeene landbouw-tentoonstelling te Parijs niet op den vroeger bepaalden tijd zou plaats hebben. Dit wordt officieel tegengesproken; het is en blijft het voornemen van het Gouvernement, die tentoonstelling tusschen 1 en 10 Junij 1857 te openen.

— Tot dus verre was het steeds gebruikelijk, om op de zoogenaamde visitekaartjes, den afgever of inzender slechts door diens naam te doen kennen. De photographie heeft in Frankrijk daarin reeds die wijziging gebragt, dat de afgever of inzender zich uitsluitend kenbaar maakt door een daarop aangebragt photographisch portret of lichtbeeld; komende een honderdtal van zoodanige kaartjes alhier op 25 francs of *f* 12. Intusschen heeft het vindingrijk vernuft der parijzenaren reeds nu dezer nieuwe industrie weder eene nieuwe uitbreiding toegevoegd. Men is namelijk reeds aangevangen, zich met verschillende gelaatstrekken te doen afbeelden. Wil men alsnu gehouden zijn, een felicitatiebezoek te hebben afgelegd, dan dient daartoe, in stede van het vorige naamkaartje met de letters p. f., een gewoon kaartje, aan welks beeld een vriendelijke lach is toegevoegd; beoogt men eene condoléance, vroeger aangeduid door een kaartje mep. c. geteekend, dan bezigt men zijne beeldtenis met en vochtig oog en verdonkerd voorhoofd, en instede van het afscheidskaartje p. p. c., zijn beeld, van 't welk de wangen zijn voorzien met twee groote tranen. Dat intusschen deze onderscheiding wel eens tot onwillekeurige dwaling kan leiden, bewees nog onlangs een kaartje van de laatste soort, abusivelijk afgegeven door zeker heer, welke, op die wijze, zijn verlovingsfeest wilde kenbaar maken.

LONDEN, 26 December.

Volgens een door den *Morning Post* uit Parijs ontvangen berigt, heeft de Koning van Pruisen het verlof van doortogt voor zijne troepen over het grondgebied der Staten, welke zijn grondgebied van Zwitserland afscheiden, eerst tegen den 15 Februarij aangevraagd, in de hoop, dat de groote tijdsruimte die tusschen beide ligt de gelegenheid verschaffen moge om het geschil op vreedzame wijze te vereffenen.

— De *Morning Post* verklaart, op grond van eene dépêche uit Triëst dd. 25 dezer, inhoudende tijdingen uit Konstantinopel van den 19den, dat Reschid-pacha aan Perzie den raad heeft doen toekomen, om aan Engeland toe te geven.

— De *Morning Advertiser* van heden meldt, dat zij met zekerheid kan mededeelen, dat lord Palmerston besloten heeft aan Rusland niet de minste schadeloosstelling voor het verlies van Bolgrad toe te kennen.

— Er is alhier eene staatscommissie benoemd, om te onderzoeken, hoe de vuilnis van steden het best afgevoerd en met nut aangewend kan worden.

— Dezer dagen overleed in het kerspel Kingston zekere James Mills, in den buitengewoon hoogen ouderdom van 130 jaren. Hij had den kost gewonnen als marskramer met gevlochten mandjes, zeven enz., en mogt zijne nakomelingen tot in het vijfde geslacht aanschouwen. Tot niet zeer lang voor zijnen dood behield hij het gebruik van al zijne zintuigen.

— Op den groot-westerschen spoorweg werd onlangs een diefstal van buitengewonen aard gepleegd. Een reiziger had de onvoorzigtigheid, in de wachtkamer banknoten en goud voor het oog der omstanders te vertoonen en het zakboek in zijn borstzak te steken. Een vreemdeling nam plaats met hem in dezelfde diligence, waarin geene andere reizigers waren en beide geraakten in gesprek. Daarna eene reisflesch met wijn voor den dag halende, verzocht de vreemdeling, nadat hij zich zelven bediend had, verschooning zijnen reismakker niet eerst een glas aangeboden te hebben. Deze nam zijn aanbod aan en geraakte spoedig in een diepen slaap, gedurende welken de andere hem beroofde van £ 69. Eerst toen de trein te Swindon aankwam, ontwaakte de bestolen man, die gelukkig eene grootere som op eene zoo verborgen wijze bij zich had, dat de dief ze niet ontdekte. Zijn borstzak was opengesneden, doch verder had zijn reismakker niet gezocht. Waarschijnlijk was de flesch dubbel, bevattende aan de eene zijde sherry, en aan de andere een gemengden slaapdrank.

Van den 27sten. De *Arago*, den 13 dezer van New-York vertrokken, is te Liverpool aangekomen, en heeft de tijdingen medegebragt: dat generaal Walker Nieuw-Grenada ganschelijk heeft verwoest, en dat de inwoners zich naar Rivas hebben begeven; — voorts dat de zuidelijke conventie het voorstel van Gouldings, strekkende tot vernieuwing van den slavenhandel, heeft verworpen.

BERLIJN, 26 December.

Er is sprake van eene bijzondere zending, die de Koning aan baron von Manteuffel, den minister-president, bij het engelsche of bij het oostenrijksche Hof zal opdragen.

Het bevel tot mobielmaking van het leger wordt op 2 Januarij verwacht.

De *Zeit* zegt, met het oog op de vredes-geruchten, dat de onvoorwaardelijke in vrijheidstelling der gevangenen elke onderhandeling moet voorafgaan. Ook geeft zij te verstaan, dat Pruisen de zaken van Neufchâtel definitief wil geregeld zien. Men zou, zegt dit blad, daarover kunnen onderhandelen, maar de gevangenen moesten eerst in vrijheid gesteld zijn.

Het is ten hoogste wenschelijk, dat de zwitsersche overheden hare stijfhoofdigheid niet tot het uiterste drijven, maar, bij de groote gematigdheid en inschikkelijkheid van Pruisen in deze zaak, van hare zijde eindelijk in eene kwestie van vorm toegeven. Het is bespottelijk, nu aan de dagen van Murten en Granson te herinneren. Karel de Stoute wilde Zwitserland veroveren en Bourgondië bij zijn Rijk inlijven. Pruisen verlangt van Zwitserland zelfs geen dorp, en is daarenboven niet ongezind, van al zijne regten in Zwitserland afstand te doen.

In het zuiden van Duitschland ducht men zeer een oorlog met Zwitserland en zou men zich welligt tegen den oorlog van pruissische troepen willen verzetten, wijl de betrekkingen met Zwitserland van zeer vriendschappelijken aard zijn en veel voordeel aanbrengen.

Betreffende de zamenstelling van de pruissische legermagt, die bestemd is om, des gevorderd, naar den kant van Zwitserland op te rukken, verneemt men het volgende: Het eerste legercorps zou bestaan uit eene divisie van de garde, waartoe zouden worden vereenigd het eerste en het tweede regement van de garde te voet, en de regementen garde-lanciers, garde-huzaren en garde-dragonders en de eerste divisie van het eerste of oost-pruissische corps. Eene divisie van het tweede, of het Pommersche corps, zoude met eene van het derde, of Brandenburgsche corps, een twee-legercorps uitmaken; divisiën van het vijfde, of Posensche corps, en van het zesde, of Silesiche corps, een derde, en divisien van het vierde, of Saksische corps, en van het zevende of Westphaalsche corps, een vierde leger-corps. Eene divisie eindelijk van het achtste corps (dat der Rijn-provincien) zou tot eene reserve voor de gezamenlijke krijgsmagt bestemd zijn. Welke ruiterij aan deze verschillende legercorpsen zoude worden toegevoegd, is niet bekend. Het is waarschijnlijk, dat de infanterie, over de spoorwegen, zal worden vervoerd; en derhalve spoedig daar, waar dit noodig zal worden bevonden, vereenigd kunnen zijn, en het is niet vermoedelijk, dat, ten gevolge van deze maatregelen, de pruissische bezettingen van de Bondsvestingen Luxemburg en Maintz eenige vermindering zullen ondergaan.

FRANKFORT, 27 December.

Het *Journal de Francfort* behelst het volgende berigt: „Bij den Bondsdag is een voorstel van Keizer Napoleon ingekomen tot bemiddeling van de kwestie tusschen Pruisen en Zwitserland. (Zie *telegr. berigten*) In Zwitserland zelf is de geestdrift van het volk nog steeds aan het toenemen. Het zwitsersche *Schützen-Verein* heeft zich vrijwillig op militairen voet georganiseerd. De zwitsersche Regering maakt van hare zijde hoe langer hoe meer oorlogs-toebereidselen. Er heeft zelfs reeds eene opreeping aan de zwitsersche vrouwen plaats gehad, ten einde haar aan te sporen om in den aanstaanden oorlog zooveel mogelijk dienst te verleenen!”

De berigten uit Zwitserland gewagen steeds van eensgezindheid onder de bevolking, om 't even van welke partij, om zich tegen vreemden invloed in de regeling der binnenlandsche aangelegenheden, te verzetten. De generaal Dufour, aan welken de leiding der toebereidselen ter verdediging van de grenzen des lands is toevertrouwd, bevindt zich steeds in Bern. In Waadtland schijnt men reeds

voor eenigen tijd bedacht te zijn geweest op het beramen van maatregelen van tegenweer; immers, men verzekert, dat in dat kanton binnen kort niet minder dán 25 (?) bataillons uitgerust en gereed zullen zijn om te veld te kunnen trekken.

Het zwitsersch bondsleger is in negen divisiën verdeeld, ieder van welke onder een bondskolonel staat, te weten: de eerste, onder C. Veillon, hoofdkwartier te Neufchâtel; de tweede, onder F. Veillon, hoofdkwartier te Fleurier; de derde, onder Bourgeois, hoofdkwartier te Liestal; de vierde, onder Kurz, hoofdkwartier te Aarau; de vijfde, onder Ziegler, hoofdkwartier te Frauenfeld; de zesde, onder Egloff, hoofdkwartier te Sint Gallen; de zevende, onder Zimmerli, hoofdkwartier te Zurich; de achtste, onder de Salis, hoofdkwartier in Graauwbunderland, en de negende, onder Bontems, hoofdkwartier te Bern.

— De Bondsvergadering te Bern is met eene oorlogzuchtige rede geopend. De president vroeg daarin magtiging om, tot bereiking eener vredelievende oplossing van het geschil met Pruisen, te onderhandelen, doch alléén op de grondslagen, die *Zwitserland* tot dus ver heeft verklaard te willen aankleven.

De tot heden reeds genomen maatregelen tot verdediging van het land werden daarop goedgekeurd en werd de uitvoerende magt tevens geauthoriseerd om alles aan te wenden wat noodig is om een vijandelijken aanval af te weren. Te dien einde is een onbegrensd crediet toegestaan en is voorts bijzondere magtiging verleend tot het sluiten eener leening van 30 millioen francs.

— Een dagblad vraagt zich af, of de aanvang van het eerlang beginnend jaar 1857 werkelijk reeds dien vrede op aarde doet verwachten, de belofte aan welke ons op het Kersfeest weder herinnerd wordt. Het wijst hierbij op het geschil tusschen Pruisen en den Zwitserschen Bond, waaraan, volgens den steller, deze laatste een einde zou kunnen maken door de gevangenen in vrijheid te stellen; op de onvriendschappelijke verhouding tusschen Oostenrijk en Rusland; op het onzekere der verzoenende gezindheid in Lombardije; op de binnenlandsche geschillen in Denemarken; op den hevigen en dreigenden toon der voornaamste engelsche dagbladen, en op de oorlogzuchtige houding die Engeland in Azië aanneemt, en vraagt ten slotte of de gevolgen van den parijzer vrede werkelijk vreedzaam zijn.

's GRAVENHAGE, 27 December.

Z. M. de Koning heeft aan het armbestuur van de christelijke gereformeerde afgescheidene gemeente alhier eene gift van *f* 50 doen toekomen. — Ook HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik hebben giften aan dat armbestuur doen geworden.

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

In de zitting van heden is het wets-ontwerp tot splitsing der gemeente Opsterland met 17 tegen 14 stemmen verworpen. Het wets-ontwerp tot splitsing van de gemeente de Mijl; dat tot regeling van het fonds van koopprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1856; en dat tot inkoop en amortisatie van nationale schuld, zijn met algemeene stemmen aangenomen. Aanstaanden maandag beraadslaging over de staatsbegrooting voor 1857.

De voordragt der splitsing van de gemeente Opsterland heeft bij het onderzoek in de afdeelingen aanleiding gegeven tot bedenkingen. Men heeft daarbij gewezen op het aangenomen beginsel, dat in den regel groote gemeenten de voorkeur verdienen en dat alleen eene splitsing kan plaats hebben, ingeval van gebiedende noodzakelijkheid; dat voorzeker het oordeel der Gedeputeerde Staten in dat opzigt als van gewigt moet worden aangemerkt, doch, dat het verslag van genoemd collegie, betreffende deze splitsing, dagteekend van 1852; dat vele inwoners de zaak reeds als vervallen beschouwden en alsnu dezelve op verschillende gronden bestrijden, zoodat, naar het oordeel van vele leden, de voordragt noch in het belang van den Staat noch in dat van de gemeente zelve scheen te worden gevorderd.

Uit het verslag van de commissien van rapporteurs over de begrootingswetten voor 1857, blijkt, dat het meerendeel der leden het niet raadzaam hebben geacht om zich in gedachten-wisseling te begeven over de staatkundige aangelegenheden van den dag. Sommigen hebben zelfs geheel geene melding willen maken van de spanning, welke in het vaderland is ontstaan, en hebben gemeend, die spanning niet te moeten vermeerderen, en zich op een geheel onzijdig standpunt te moeten houden. Het meerendeel der leden heeft niettemin verklaard, met genoegen van den minister van justitie te hebben vernomen, dat binnen korten tijd eene afzonderlijke wet op het lager onderwijs zal worden voorgedragen, en den wensch geuit, dat deze bevorderlijk mogt zijn aan de vervulling der billijke behoefte der natie en de bevestiging onzer grondwettige instellingen.

Alzoo is de begrooting alleen uit een geldelijk oogpunt beoordeeld, en hebben onderscheidene leden gemeend, dat de Regering nog niet is teruggekomen van de neiging om de staatsuitgaven hooger te ramen, dan in het belang van eenen duurzamen finantiëlen toestand wenschelijk schijnt. Onderscheidene leden hebben echter gemeend ook ditmaal te moeten aandringen op eene nieuwe regeling van de nationale militie en van de schutterijen, gelijk ook van de medische politie.

Vrij algemeen heeft men zijne tevredenheid betuigd over de toezegging van eene herziening van het belastingstelsel, vooral in het belang der gemeenten. Omtrent eene herziening van het kadaster, vooral wat betreft de ongebouwde eigendommen, waren de gevoelens verdeeld, en hebben sommige leden dit als zeer bezwaarlijk aangemerkt.

— Woensdag heeft de heer Simons, minister van binnenlandsche zaken, de residentie verlaten en zich naar het Loo begeven, ten einde, na aldaar eenige dagen te hebben doorgebragt, naar Doetinchem te vertrekken, waar hij eenigen tijd, tot herstel zijner gezondheid, bij zijnen broeder zal doorbrengen.

— Men verneemt met leedwezen, dat de zoo verdienstelijke, als hooggeachte gewezen gezant der Nederlanden te Parijs, de generaal Fagel, den 26 dezer te Parijs in hoogen ouderdom is overleden.

Van den 28sten. H. M. de Koningin heeft een onrustigen nacht doorgebragt. H. M. bevond zich heden morgen niet zoo wel als de vorige dagen.

HARLINGEN, 28 December.

In de afgeloopen week had alhier eene verloting plaats van vrouwelijke handwerken, vervaardigd door de leerlingen der fransche school voor jonge jufvrouwen. Een groot deel der belangrijke opbrengst van ruim *f* 320 werd besteed voor den aankoop van hemden, rokken en andere kleedingstukken, die door de ouders der leerlingen op eene doelmatige wijze aan behoeftigen werden uitgereikt. Het andere deel zal later in levensmiddelen aan de armen worden verstrekt.

Weder een bewijs, dat aan de weldadigheid vele middelen ten dienste staan om het lot van armen en behoeftigen te verzachten.

LEEUWARDEN, 29 December.

GEMEENTE-RAAD VAN LEEUWARDEN.

In de openbare vergadering van den Gemeente-raad dd. 18 December ll., zijn behalve de reeds vermelde verordeningen in zake de plaatselijke directe belasting, navolgende punten in behandeling genomen:

1. Rapport omtrent eene missive van den schuttersraad der dienstdoende schutterij, tot wijziging van de schutterij-begrooting over het jaar 1855. — Tot de voorgestelde wijziging, behoudens hoogere goedkeuring, besloten enz.

2. De gewijzigde begrooting van het Armbestuur der Nederlandsche Israëlitische Gemeente alhier voor de dienst van 1857, conform het rapport der commissie goedgekeurd tot een bedrag van ontvang en uitgaaf beide ad *f* 5683.13, waaronder eene subsidie van *f* 1000.

3. De verordenings-commissie brengt ter tafel eene ontwerp verordening van policie ter voorkoming en blussching van brand. — Te drukken en later in beraadslaging te nemen.

4. Missive van den heer L. H. J. Mazel, daarbij om aangevoerde redenen bedankende voor zijne benoeming tot voogd der Stads Armenkamer. — Voorloopig aangenomen voor notificatie en inmiddels te stellen in handen van voogden.

— Heden voormiddag ten 10½ ure had alhier, met de verschuldigde militaire eerebewijzingen, de ter aarde bestelling plaats van het stoffelijk overschot van den heer A. S. van Gelderop, kommandant van 's rijks strafgevangenis te dezer stede. Behalve door de betrekkingen en verscheidene vrienden van den overledene, de commissie van administratie over de gevangenissen alhier, vele der beambten en bedienden in de strafgevangenis, werd het lijk gevolgd door de officieren der dienstdoende schutterij, benevens door de officieren en een groot gedeelte van het infanterie- en kavallerie-garnizoen en eene talrijke volksmenigte, terwijl het muzijkkorps der schutterij het indrukwekkende der plegtigheid nog verhoogde door de uitvoering van treurmarschen.

Nadat de stoet op de begraafplaats was gekomen, hield de heer dr. A. Diemont, predikant bij de waalsche gemeente, tevens belast met de godsdienstige verzorging der protestantsche gevangenen, eene toespraak, waarin hij op treffende wijze de verdiensten van den overledene in zijne vroegere militaire en laatste burgerlijke betrekking schetste. Hij wees voorts op zijn regtschapen karakter en godsdienstig leven, dat op de aan zijne zorgen toevertrouwde ongelukkigen zóódanig terug werkte, dat hij algemeen door hen werd bemind en spr. er getuige van was geweest, dat de mare van dit afsterven aan het oog van zelfs den meest hardvochtige der gevangenen tranen had ontlokt. De roerende taal des sprekers liet niet na, op de vele omstanders eenen diepen indruk te maken.

Ter aanvulling van het in ons vorig no. voorkomende berigt, melden wij nog, dat de overledene pas voor 4 weken het eereteeken voor *veertig*-jarige officiersdienst had ontvangen.

— Door den burgemeester, hoofd der gemeente-policie, zijn, bij besluit dd. 24 December ll., benoemd:

tot policie-dienaren der 3de klasse: P. Schreinhout (korporaal-nachtwacht), J. Weidema, H. H. van der Meer, D. J. Brantsma, O. K. Sinnema, H. L. Roosema, J. H. Westerhof, U. W. Wieringa (nachtwachts), P. van den Berg, S. Wijnandts, P. Brouwer, L. Wewer (hulp-nachtwachts), J. van der Veen, K. Terpstra, J. Wagenaar, J. Gerritsen, J. Verbruggen, T. Henstra, M. Ras, H. de Jong, W. Weber, K. Kragt, S. Hoeksteijn, F. Hoogerwerf, H. Gemser, H. Haanstra, H. J. Boelma, G. E. Vossenberg, H. Sonnega, A. Vlietstra, H. Riemsma, G. Tigchelaar, D. van Aurich, F. Sureveen, J. de Vries, J. Boonstra, E. Arends, J. van Daalen, K. W. IJpeij, K. Visser, L. Eekhoff (nacht-wacht), J. H. Oosterhuis, M. van Draaijen, R. Philips en S. Duuterloo, en tot policie-dienaren der 4de klase: H. Siersma, J. Sus (hulp-nachtwacht), J. Boshuijer, A. de Rood Dronrijp, F. Rosier, G. Bekker, A. Hommes, M. van der Heide, W. Renalda, N. H. Streekstra, J. Rijfkogel en P. Visser.

— Het bestuur van het XIIde Nederl. Landhuishoudkundig Congres, dat den 29 en 30 Junij en den 1, 2 en 3 Julij des volgenden jaars te Deventer zal gehouden worden, wenscht de aandacht van alle belangstellenden in het vaderland te vestigen op deze voor den nederlandschen landbouw hoogst nuttige instelling, waarop behandeld worden de volgende onderwerpen, als: 1. *akkerbouw* in den ruimsten zin, *veeteelt* en *zuivelbereiding;* 2. *houtteelt* en *tuinbouw;* 3. *natuurkennis*, *land-* en *volkshuishoudkunde* en *statistiek.*

Het bestuur noodigt alle landbouwers, landeigenaars, volkshuishoudkundigen en geleerden, wier kennis en ervaring anderen tot voorlichting kunnen strekken, met gepasten aandrang uit tot medewerking, en wel in de eerste plaats tot het inzenden van *voorstellen* en *vraagpunten*, die op een congres *met vrucht* kunnen behandeld worden. Het bestuur verzoekt beleefdelijk dusdanige voorstellen en vraagpunten, *elk daarvan op een afzonderlijk stuk papier geschreven*, *franco* te mogen ontvangen vóór 15 Januarij aanstaande, opdat het *programma* vroegtijdig gereed zij, wat meermalen bleek zeer wenschelijk te zijn.

— Onder den titel *„Schetsen uit het gebied der Natuur en Aardrijkskunde"* heeft, zoo als voor eenigen tijd in deze courant is medegedeeld, de boekh. H. Kuipers alhier het voornemen, tijdelings eene bloemlezing uit MEIJER's *Volksbibliothek für Länder- und Naturkunde* uit te geven. De goede verwachting die wij door de eerste aflevering voor deze onderneming hebben mogen ontvangen, wordt door den inhoud van de onlangs verschenen tweede aflevering, waarin o. a. voorkomen: *Beweging en evenwigt*, van dr. Ule, *eene wandeling op het gebied der scheikunde*, van Kirchmann, en *twee gewassen* (katoenstruik en steenkool) niet weinig versterkt en doet ons, ook door de aangekondigde opgave der onderwerpen, die de volgende afleveringen zullen bevatten, vertrouwen, dat deze Schetsen voortdurend hoogstbelangrijke onderwerpen zullen mededeelen, die zeker met belangstelling door het publiek zullen worden ontvangen, en waardoor, zoo wij hopen, deze onderneming aan het doel van den uitgever zal mogen beantwoorden.

— De reeks tijdschriften is door den uitgever D. van Noothoven Goor te Leijden weder met een nieuw vermeerderd. Zijn titel: *„De Cristelijke Huisvriend*, stichtelijke overdenkingen in onze Huiskamers, enz.", toont reeds aan, wat de strekking en het doel is. De eerste aflevering bevat bijdragen, onder anderen van de HH. Rutgers van der Loeff, Sepp, van der Pot, enz., welke op het Kersfeest en de jaarwisseling betrekking hebben en zich door beknoptheid aanbevelen. Indien verscheidenheid van stof en schrijvers een waarborg is tegen het gevaar van eentoonigheid, dan voorzeker vinden wij dien waarborg in de lange lijst van medearbeiders, waaronder zeer gevierde namen, en in de opgaaf der te behandelen onderwerpen in het prospectus vermeld. De geringe prijs van 25 cents voor iedere aflevering van 32 p. druks strekt verder tot aanbeveling.

Het volgend berigt is ons ter plaatsing toegezonden:

DRONRIJP, 28 December. In den avond van den tweeden Kersdag vond alhier eene godsdienstoefening plaats, waarvan wij met ingenomenheid melding maken. Onder leiding van onzen, ook daarin hoogst bekwamen onderwijzer de Vries, voerde een zestigtal zangers en zangeressen eenige op de gelegenheid des tijds toepasselijke en schoone liederen, met smaak, uit. Eene schare kinderen, leerlingen der alhier bestaande zangschool, zong treffend en lief een kerslied. Ook de gemeente, waardoor het ruime kerkgebouw geheel gevuld was, zong bij afwisseling, en werd in de pauzen op indrukwekkende wijze toegesproken door onzen waardigen leeraar. 't Was een schoon geheel, 't geen zonder twijfel bij de talrijke aanwezigen eenen aangenamen indruk naliet, en goede vruchten voor hart en gemoed zal dragen.

Bij de Hervormde Gmeente te Garijp is andermaal beroepen de weleerw.-zeergel. heer J. A. Ruijs, pred. te Ommen, — en bij de gemeente van Rinsumageest en Sijbrandahuis, de weleerw.-zeergel. heer C. J. Brijce, pred. te Vreeland.

— Men verneemt, dat ds. L. W. E. Rauwenhoff, te Dordrecht, voor het beroep naar 's Gravenhage bedankt heeft.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

LONDEN, 29 December.

De *Observer* bevat de tijding, dat de nieuwe engelsche gezant bij de Vereenigde Staten van Noord-Amerika vóór den 4 Maart e. k., te Washington zal aankomen. Drie nieuwe consuls zullen later volgen, waardoor de diplomatieke betrekkingen tusschen Engeland en de Vereenigde Staten geheel hersteld zullen zijn.

Berigten uit Bombay, loopende tot den 3 dezer, houden in, dat de reserve der engelsche zeemagt in de Golf van Perzie georganiseerd is en dat acht duizend man naar Cabul opmarcheren.

Uit Hongkong zijn tijdingen ontvangen tot den 18 November ll., volgens welke de engelsche vlag door de Chinezen was beleedigd geworden.

De admiraal Seymour had daarop Canton gebombardeerd, waardoor alle openbare gebouwen vernietigd en de forten gedeeltelijk genomen, gedeeltelijk geslecht waren geworden. Een gedeelte der chineesche vloot was tevens vernield geworden.

Een gerucht wil, dat Engeland, Frankrijk en Amerika eene zending naar Peking zullen afvaardigen.

FRANKFORT, 29 December.

Uit Bern wordt gemeld, dat op het daaromtrent uitgebragt advies van den Bondsraad, de Bondsvergadering eene commissie van elf leden heeft benoemd, om te dienen van rapport nopens de aanspraak van den Bondspresident, waarbij eene verdediging tot het uiterste is bevolen, zoo een eervolle vrede onmogelijk is, benevens ten aanzien der keuze van een opperbevelhebber en eenen chef van den generalen staf van het Bondsleger.

De Bondsvergadering blijft intusschen bijeen.

Het bemiddelingsvoorstel van Keizer Napoleon (waarvan hiervoor onder de gewone berigten wordt melding gemaakt), was nog niet ontvangen.

Door den Bondsraad is een order uitgevaardigd tot eene spoedige organisatie van de Landweer.

Latere dépêche.

Volgens ontvangen berigten uit Bern, is de raadsheer Furrer naar Frankfort en de raadsheer Frey naar Bazel vertrokken met eene zending, die men veronderstelt, dat betrekking heeft op een algemeen voorstel, en waaraan, gelijk het gerucht wil, Pruisen voorloopig zijne toestemming zoude hebben gegeven.

De heer Barmann, zwitsersch gezant te Parijs, is te Bern aangekomen.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 29 December.

NEDERLAND	W. Schuld	2½	pCt.	63$\frac{5}{16}$
Dito	Dito	3	„	75¼
Dito	Dito	4	„	94¼
Dito	Amort. Sijnd.	3½	„	
Dito	Hand.-Maats.	4½	„	
SPANJE	Obligatien	1¼	„	23$\frac{1}{16}$
Dito	Dito	3	„	41$\frac{1}{16}$
Dito	Binnenl. 6/m.	3	„	37$\frac{1}{16}$
PORTUGAL	Obligatien	3	„	44¼

RUSLAND	Obl. H. & C° 1798/1816	5	pCt.	104
Dito	„ Dito 1828/1829	5	„	102
Dito	„ Dito	4½	„	
Dito	„ Dito	4	„	83¾
Dito	„ S. & C°.	4	„	82⅞
OOSTENRIJK	Metalliek	5	„	72¾
Dito	Nationale	5	„	73$\frac{13}{16}$
Dito	bet. Amst.	5	„	83$\frac{9}{16}$
Dito		2½	„	37¼

Russische fondsen aanvankelijk hooger sluiten als voren; Hollandsche vast.

WEENEN, 26 December. Metalick 5 pCt. 81¼, dito Nationale 5 pCt. 83¼. Wissel op Londen 10.18. — Zilver 6¼.

LONDEN, 29 December. Consols 94¼. De Beurs was flaauw ten gevolge schaarschte aan geld.

PARIJS, 29 December. Rente 3 pCt. 66.85.

LONDEN, 29 December. Tarwe hooger en Haver onveranderd. Boter (friesche) 119/, (groninger) 93/.

AMSTERDAM, 29 December. Granen vaster. Koolzaad op 9 vat op December 87½ p. v., op September en October 77½ p. v. Raapolie, vliegend ƒ 51, op Mei ƒ 45.

LEEUWARDEN, 27 Dec. Boter ƒ 49. Aanv. 602 ¼, 155 ¼ en 66 1/16 vat.

DIAKENEN DER EVANG. LUTHERSCHE GEMEENTE TE LEEUWARDEN maken bekend, dat het jaarlijksch **WINTER-COLLECT**, ten behoeve van de armen hunner administratie, zal plaats hebben op **Woensdag** den 31 December e. k.

De nood der armen, en de meer en meer toenemende moeijelijk om in de meest dringende behoeften te voorzien, doet hen bij de bekende, en reeds zoo dikwijls gebleken liefdadigheid hunner Stadgenooten, ook dit Collect met vertrouwen aanbevelen.

Namens Diakenen voornoemd,
P. R. CABBOES, *Præses*.

DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIJKEN te *Leeuwarden* geeft door deze aan belanghebbenden kennis, dat bij haar van de Hooge Regering zijn ontvangen, de volgende handelsberigten:

1. Statistiek van den handel en de scheepvaart in Nederland gedurende 1855.
2. Jaarberigten over de scheepvaart voor verschillende Duitsche en Oostzeesche havens, allen over 1855.
3. Berigt over den handel van Genua, gedurende 1855.
4. Eerste jaarberigt van de werkzaamheden van het bureau voor landverhuizers te Hamburg.
5. Overzigts tabel der In-, Uit- en Doorvoer in het Zwitschers bondgenootschap gedurende 1855; en
6. Handelsberigten, betrekkelijk Engeland en Duitschland over onderscheidene tijdperken.

Alle deze stukken zullen gedurende veertien dagen, voor belanghebbenden, ter inzage liggen, ten huize van den Secretaris dier Kamer op den Ewal alhier.

Leeuwarden,
den 29 December 1856.

De Kamer voornoemd,
A. GRATAMA, *Voorzitter*.
Mr. E. ATTEMA, *Secretaris*.

Door het Bestuur van de Hulpkas voor Israëliten wordt bekend gemaakt, dat de **Voorwerpen** bestemd voor de Verloting ten behoeve van gemelde instelling op Woensdag den 31 December e. k., van 11—2 ure *te bezigtigen* zullen zijn, ten huize van *de Wed. Göcke*, op het Groot Schavenek, — en dat de trekking der prijzen 's namiddags ten 5 ure aan gemeld Locaal zal plaats hebben. Wordende zij, welke nog genegen mogten zijn Voorwerpen tot bedoeld einde in te zenden, verzocht dezelve uiterlijk tot en met den 30 dezer te doen bezorgen ten huize van den Heer L. I. REIJZER, in de Groote Kerkstraat, bij wien ook nog **Loten** verkrijgbaar zijn.

Leeuwarden, 26 December 1856.

Bij acte verleden voor den E. A. Heer Kantonregter te Beetsterzwaag dd. 13 December 1856, is aan den persoon van WIETZE JANNES HEIDENGA te Ureterp, **Handligting** verleend speciaal „tot het uitoefenen van het bedrijf van **Landbouwer** en al wat daartoe wordt vereischt."

Beetsterzwaag,
27 December 1856.

Voor Extract conform,
Mr. H. OVERBEEK, *Griffier*.

⁂ Getrouwd:
Wolvega,
18 December 1856.
WILLEM VAN DER HOEK, van *Vinkega*, en
GEESJE KUIPERUS, van *Noordwolde*.

⁂ Getrouwd te Ternaard, den 18 December 1856:
H. DIJKSTRA, *Onderwijzer* te *Marssum*, en
IJ. KIJLSTRA, van *Holwerd*.

⁂ Bevallen van een' welgeschapen ZOON GEESJE T. VAN DER MEER, geliefde Echtgenoot van
Delfstrahuizen, den 17 December 1856.
JELTE H. KOOPMAN.

⁂ Heden beviel van eenen welgeschapenen ZOON H. P. LIJKLES, Echtgenoote van
Dockum, 25 December 1856.
C. VAN DORSSEN.

⁂ Heden beviel voorspoedig door 's Heeren goedheid van een' welgeschapen ZOON TRIJNTJE SMEDING, geliefde Echtgenoote van
Leeuwarden, 26 December 1856.
J. BOLMAN Cz.
Algemeene kennisgeving.

⁂ Bevallen van een welgeschapen ZOON KLAASKE L. STEEGSTRA, geliefde Echtgenoot van
Kollum, den 27 December 1856.
H. K. GORTER.

⁂ Heden morgen ten 8 ure overleed, tot mijne en harer Betrekkingen innige droefheid, na eene langdurige, maar tevens geduldige ongesteldheid, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote PIETJE KLAZES HOEKSTRA, in den ouderdom van ruim 37½ jaar, na eene genoegelijke, doch tevens moeitevolle echtvereeniging van ruim 12 jaren, mij één Zoontje, van de vier telgen die zij mij schonk, nalatende.

De Heere schenke ons troost en kracht, om Zijn doen in dezen te billijken.

Tjeintgum onder Jorwerd,
den 12 December 1856.
J. C. VAN BEEMEN.

⁂ Heden overleed in den hoogen ouderdom van 90 jaren en 8 maanden, onze zeer geliefde Vader DOEKE WIJGERS HELLEMA, oud Onderwijzer der Jeugd, gepensioneerd Rijks-Ontvanger, Kerkvoogd en Landbouwer alhier.

Eenige kennisgeving.
Barrahuwz, onder Wirdum,
17 December 1856.
W. D. HELLEMA,
uit aller naam.

⁂ Den 17 December 1856 overleed te Baccum onder Lingen in Hanover tot onze diepe droefheid, onze innig geliefde Vader en Behuwd-Vader, de Heer GERHARD BERNARD POOL, na voorzien te zijn van de Genademiddelen onzer Moeder de H. Kerk, in den ouderdom van 75 jaren.

Oudega, (Hem. Oldeph.)
den 22 December 1856.
H. B. POOL.
A. H. POOL — BERGMANN.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

⁂ Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot en zijner Kinderen en Behuwd-Kinderen zorgdragende Vader HAAIJE RITSKES STATEMA, Landbouwer alhier, in den ouderdom van 69 jaren en 9 maanden, na eene echtvereeniging van ruim 27 jaar.

Dit gemis valt mij zwaar in mijnen ouderdom, doch ik wensch Gode eerbiedig te zwijgen en ben dankbaar voor zijn langdurig bezit.

Rien onder Lutkewierum,
den 22 December 1856.
Eenige kennisgeving.
SINTJE S. SAAGSMA,
Wed. H. R. STATEMA,
mede namens Kinderen en Behuwd-Kinderen.

LEEUWARDEN, den 25 December 1856. Heden overleed zeer onverwacht in den ouderdom van bijna 61 jaar de Hoog-Ed.-Gestr. Heer A. S. VAN GELDEROP, Ridder der Milit. O. 4e klasse, gep. Majoor der Infanterie, Kommandant van de Strafgevangenis alhier, tot innige droefheid van zijne nagelatene Kinderen.

Eenige kennisgeving.

⁂ Heden nacht omstreeks 1 uur trof mij de gevoeligste slag mijns levens, daar het den Alwijze behaagd heeft van mijne zijde weg te rukken mijn innig geliefde Echtgenoot de Heer JAPPE WIGGERTS EIDSMA, Lid van den Gemeente-Raad alhier, in den ouderdom van 44 jaren.

Eene hevige ongesteldheid van slechts weinige dagen, maakte een einde aan zijn voor mij zoo dierbaar leven, [illegible] een genoegelijken echt van bijkans 2 jaren, nalatende een pand [illegible].

Hindeloopen,
den 27 December 1856.
Wed. J. WIGGERTS EIDSMA — AUWEB.
Eenige kennisgeving.

GROUW, 26 December 1856. Heden overleed ons geliefd Zoontje PIETER, in den ouderdom van ruim 1¼ jaar.

H. HALBERTSMA Bz.
T. P. LIJKLES.

⁂ Na eene korte, maar hevig toenemende ongesteldheid, overleed heden morgen, mijne geliefde Moeder, Vrouwe JACOBA GERARDA VAN DEN BOSCH, eerst Weduwe den Heer A. LAGERWERFF, later van den Heer Mr. E. E. WIELINGA VAN SCHELTINGA.

Leeuwarden,
27 December 1856.
Eenige kennisgeving.
M. C. C. LAGERWERFF.
Wed. Mr. A. J. ROMEIN.

⁂ Op den 22sten verblijde ik mij door het bevallen van mijne Vrouw van een Zoon, doch heden werd die blijdschap in droefheid veranderd, daar het den Almagtigen behaagde van mijne zijde weg te nemen mijne geliefde Vrouw DOUWTJE ANNES DE BOER, in den ouderdom van ruim 40 jaren, mij nalatende 6 nog jonge Kinderen.

Irnsum, den 27 December 1856.
J. B. RIJPKEMA.
Eenige kennisgeving.

Voor de vele blijken van opregte deelneming, bij het smartelijk overlijden zijner geliefde Dochter, betuigt de Ondergeteekende, ook namens de nog overige Betrekkingen der overledene, zijnen hartelijken dank.

Leeuwarden,
den 30 December 1856.
PH. SILVERGIETER HOOGSTAD.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken stand te *Leeuwarden* zijn van den 23 tot en met den 29 December 1856 aangegeven: 11 Geboren. 11 Overleden. Gehuwd 3 paren.

AANBESTEDING VAN HOUT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE STAD SNEEK gedenken op voorwaarden, inmiddels ter Secretarie te vernemen, op Zaturdag den 3 Januarij e. k., des middags ten 12 uur, aan den laagsten schrijver, aan te besteden:

De leverancie der benoodigde HOUTWAREN, voor de gemeente Sneek, gedurende het jaar 1857;

en zulks op briefjes van inschrijving, welke behoorlijk digtgemaakt, ter Secretarie moeten worden ingeleverd vóór of op den 2 Januarij 1857.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
WOUDA.
De Secretaris, HAGA.

HET PLAATSELIJK BESTUUR VAN TIETJERKSTERADEEL maakt bij deze bekend, dat de nieuw opgemaakte LEGGER van Onderhoudpligheid van het vaarwater *de Meersloot*, van den 29 dezer maand gedurende twee maanden ter vissie zal liggen ter Gemeente-Secretarie te Bergum, en dat tegen dien Legger bestaande bezwaren bij geschrifte op gezegeld papier binnen ééne maand daarna aan gemeld Bestuur kunnen worden ingediend.

Bergum,
den 23 December 1856.

Het Plaatselijk Bestuur voormeld,
H. B. v. SMINIA, *Burgemeester*.
MR. A. FERF, *Secretaris*.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WIJMBRITSERADEEL convoceren ten verzoeke van Kerkvoogden der Hervormde Gemeente te IJsbrechtum, de Hervormde Floreenpligtigen van dat Dorp, in de Kerk aldaar, op Zaturdag den 10 Januarij 1857, des voormiddags ten 11 ure, ten einde: 1°. de Kerkerekening over 1855 op te nemen en na welbevinding te sluiten en 2°. de begrooting voor het jaar 1857 vast te stellen.

Sneek,
den 27 December 1856.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
M. BAKKER.
De Secretaris, S. WIJBENGA.

HET POLDER-BESTUUR *van Oost- en Westdongeradeel* brengt bij deze ter kennis van de Ingelanden van dien Polder:

Dat van af den 1 tot en met den 14 Januarij 1857, aan het Gemeentehuis te Ternaard en te Metslawier, ter inzage ligt: Een **Concept-Reglement** op het beheer en de instandhouding van den Polder van Oost- en Westdongeradeel.

Zij die vermenen eenige bezwaren omtrent hetzelve te hebben, worden uitgenoodigd, deze schriftelijk op te geven aan voornoemd Bestuur, vóór of op den 14 Januarij 1857.

Het Polder-Bestuur voornoemd,
J. W. IDSARDI, *Voorzitter*.
D. M. MELLEMA, *Secretaris*.

DE HUIZINGE EN HERBERG HET ZWART PAARD,

ONDER **KIMSWERD.**

DE Notaris OOSTERHOFF, te Witmarsum, zal, op Woensdag den 31 December 1856, des namiddags 3 ure, in de Herberg te Zurich, *finaal* verkoopen:

Eene HUIZINGE, letter K, no. 17, c. a., staande aan den voet van den Zeedijk op Dijksterburen onder Kimswerd; thans bij S. J. Kuipers bewoond; Kadaster sectie A, no. 584, groot 16 roede 10 el; *waarin thans met succes eene* **Tapperij** *wordt uitgeoefend*, — vrij te aanvaarden den 12 Mei 1857; geboden de geringe som van f 940.

DE Notaris A. T. HAAGSMA, te Leeuwarden, zal, *heden* Dingsdag 30 December, 's namiddags 4 uur, bij Eilers in den Schouwburg aldaar, *finaal* verkoopen:

1. Eene uitmuntend onderhouden, net betimmerde HEEREN-HUIZINGE, waarin: 3 Beneden- en 3 Bovenkamers, Keuken en Kelder, met **Tuin**, **Plaats**, Put en twee Bakken, etc., letter C, no. 270, staande en gelegen bij de Ossekop te Leeuwarden, Kadaster sectie B, no. 739, groot 2 roede; in huur bij den Heer J. Jonkman nevens ƒ 350 per jaar; staande op ƒ 3975.
2. Eene nette wel onderhouden WOON- en WINKEL-HUIZINGE, met bijbehoorenden **Grond**, massale Bak en Secreet, op het Zuidvliet te Leeuwarden, geq. lett. L, no. 139, Kadaster sectie G, no. 444, groot 1 roede 5 el bij C. Burg in eigen gebruik; staande op ƒ 811.

Beide te aanvaarden 12 Mei 1857 en te bezigtigen op den Verkoopdag, perc. 1 van 11—2 uur op toegangkaartjes te verkrijgen ten Kantore van den Notaris en perc. 2 van 10—1 uur.

DE Notaris WAUBERT DE PUISEAU, in de Lemmer, zal, op Woensdag 7 Januarij 1857, des voormiddags te 11 uur, ten huize van den Kastelein Atema, aan de Follegabrug onder Follega, ten verzoeke van den Heer F. J. VISSER in de Lemmer, finaal verkoopen:

De **VASTIGHEDEN**, welke op den 24 December 1856 zijn geveild ten huize van den Logementhouder Spannenburg, bestaande uit:

Eene ZATHE en LANDEN, staande en gelegen onder Sint Nicolaasga; in gebruik bij K. P. Witteveen, groot ruim 56 bunder, in 18 perceelen met het regt van zamenvoeging; thans gebragt op **ƒ 54,550.**

Deze Zathe is slechts bezwaard met ***een honderd en acht gulden*** Grondlasten en met ***veertien*** floreen ***vijftien*** stuivers en ***twee*** penningen, kunnende te zamen geen honderd vier en vijftig gulden bedragen.

Twee HEEREN-HUIZINGEN, met **Stallingen**, **Koetshuis**, **Tuinen**, **Bleekvelden** en **Pleinen**, benevens drie perceelen LANDS, alles staande en gelegen aan den Straatweg even buiten en onder de Lemmer, groot 3 b. 1 r. 80 e., in 6 perceelen met het regt van zamenvoeging; in gebruik bij de Heeren F. J. Visser en S. van Berg; thans gebragt op ƒ 18,900.

Alles breeder bij Verkoopboekjes omschreven.

DE Notaris Mr. H. J. CARSTEN, te *Hoogeveen*, zal, ten verzoeke van den Wel-Ed. Heer A. DE WILDE VAN PIJNENBURG, als Directeur der Westerborker- en Broekveenen, op Woensdag den 14 Januarij 1857, bij inzette, en op Woensdag den 21 Januarij d. a. v., bij palmslag, telkens [illegible] ten 10 ure, ten huize van de Wed. A. Luinge, te *Hoogeveen*, [illegible] verkoopen:

Ongeveer 38 bunders besneden VEEN, [illegible] gelegen op de 3de, 4de en 5de wijk, ten Oosten [illegible] in het W. en Broekveen, gemeente [illegible] Kleine Meer.

Zaturdag 10 dagen vóór [illegible] perceelen voor [illegible] Veen en tevens [illegible] perceelen kunnen worden bekomen.

LET WEL.

In het laatst der maand JANUARIJ 1857 zal Mr. DU PEIJROU VAN BREUGEL, Notaris te Winsum, publiek uitbesteden:
Het bouwen van een WOONHUIS met twee Verdiepingen, en het herbouwen eener SCHUUR, aan den Straatweg tusschen *Winsum* en *Groningen*.

BIJ GESLOTENE BRIEFJES VOOR EEN JAAR TE HUUR,

ONDER SCHARNEGOUTUM:

Een stuk zeer uitmuntend WEILAND, nabij de Flaren onder Scharnegoutum, naar naam en faam groot 4 bunder 40 roede 92 el, waarvan de Conditien liggen ter lezing bij UILTJE EEKEMA, in het Gemeentehuis te Sneek, en de briefjes franco moeten ingeleverd worden vóór of op den 6 Januarij 1857, bij den eigenaar.

Bij geslotene briefjes te huur,

voor 5 jaren:

Eene uitmuntende vruchtbare **ZATHE en LANDEN**, staande en gelegen op Ooste te Koudum, groot in het geheel 29 bunder 68 roede en 90 el, zoo Weid-, Hooi- als Bouwlanden; thans bij Jeroen P. Veltman tot Petri en 12 Mei 1857 als huurder in gebruik.
Conditien liggen ter lezing ten huize van den eigenaar JARIG GERBENS JAARSMA, Landbouwer te Rijs, onder Mirns en Bakhuizen, bij wien de briefjes vóór den 10 Januarij 1857 moeten ingeleverd worden.

Bij geslotene briefjes te huur,

voor den tijd van vijf jaren, ingaande Sint Petri, 12 Mei en Sint Jacobi 1857:

Eene vruchtbare **ZATHE** en **LANDEN**, met ruime, nieuw gebouwde HUIZINGE en SCHUUR c. a., staande aan den nieuwen Kunstweg te Oldeholtpa in Weststellingwerf, groot ruim 41 bunders, bestaande in **Wei-, Hooi-** en **Bouwlanden** en **Heideveld;** thans in gebruik bij de Wed. Joh. J. Sijtsma.
De Conditien liggen ter lezing bij den Logement der PADBERG, te Wolvega, terwijl de briefjes franco moeten worden ingeleverd vóór of op den 10 Januarij 1857, ten huize van den Heer A. MEINESZ, te Heerenveen.

TE HUUR met 12 Mei a. s.: Een BENEDEN-HUIS, aan de breedzijde van de Nieuwestad, letter E, no. 24, alhier, geschikt voor velerlei affaires. Condition te vernemen letter E, no. 1.

TE HUUR:

Een INTREK met **vrijen Opgang**, boven J. J. OOSTERBAAN, op den Wirdumerdijk te Leeuwarden. 12 Mei 1857 te aanvaarden.

De Ondergeteekende berigt door dezen aan Frieslands Ingezetenen de ontvangst van eene ruime collectie Cristallen-, Porseleinen- en Bronzen MODERATEUR-LAMPEN, Vergulden KROONEN, LUSTRES, CANDELABRES enz., — alsmede GAZ-ORNEMENTEN voor Zalen en Magazijnen.
Leeuwarden, 24 December 1856. W. HAMSTRA.

De Ondergeteekenden, Fabrikanten in **Gouden Werken**, berigten door dezen hunnen geëerde Begunstigers, dat zij na 1 Januarij aanstaande, **gesmolten geëssaijeerd Goud** van 750,000 à *f* 1.25 het wigtje in betaling aannemen, **oud Goud**, geteekend 3de titel à *f* 1.20.
Leeuwarden, den 22 December 1856. P. ADAMA. D. ATTEMA.

De Ondergeteekende maakt door dezen aan belanghebbenden bekend, dat hij de affaire in IJZER-, ZOLINGER- en NEURENBURGER WAREN, door den heer P. J. BROUWER alhier gedreven, heeft overgenomen en die affaire bij zijne **Wagenmakerij** denkt uit te oefenen, in zijne Huizing, staande op het Zuideinde dezer stad, bevelende hij zich alzoo minzaam in ieders gunst aan, zullende hij trachten, door prompte, civiele en hometté behandeling, het in hem te stellen vertrouwen waardig te worden.
Workum, 24 December 1856. R. IJ. KETELAAR.

Ik wil met mijn' Vader niet twisten, en geef alzoo, als noodzakelijke opheldering op de Advertentie in no. 103 dezer Courant slechts, met een enkel woord, te kennen, dat zij niet overeenkomstig de waarheid is, daar ik mijn Vader wel degelijk nog in den laatsten tijd in goede genegenheid heb gesproken, en het ZEd. ook wel genoegen deed, dat ik mijn Zoon naar hem noemde, wat dan ook uit achting en met de beste bedoelingen geschiedde.
Ik beschouw dan ook de Advertentie, niet als het werk van mijn vader, als welken ik niet tot zulke onwaarheden in staat acht, en ik zal ook, mogten er meer zulke Advertentiën komen, ze hem niet wijten, al staat ook zijn naam er onder, daar ik in mijne ondervinding redenen genoeg meen te hebben om alle dergelijke onaangenaamheden aan mijn Vaders tegenwoordige Vrouw of haren invloed toe te schrijven, waar omtrent men zich te Oldeboorn informeren kan.
Oldeboorn, 28 December 1856. HEND. J. LANGHOUT.

CIBARIA SALUBERRIMA,

in plaats van REVALENTA ARABICA.

De CIBARIA is het beste voedsel voor jonge Kinderen en zwakke Menschen. Zij werkt spoediger, is smakelijker en veel goedkooper dan de Barry's Revalenta, en heeft velen reeds hare heilzame krachten getoond. — Zij wordt afgeleverd in blikken Bussen, inhoudende 12½, 25 en 50 Ned. looden, voor 45 Cts., 80 Cts. en *f* 1.50; de prima voor 75 Cts., *f* 1.40, *f* 2.50, te Harlingen, bij den Heer H. de Windt; Leeuwarden, J. van IJssel; Sneek, A. Cuipers; verder in de bekende Dépôts en aan het Magazijn te 's Gravenhage bij den Fabriekant J. A. van Wijk.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY *gebruike men ter genezing van* ***galziekten, zware hoofdpijnen, en ongesteldheid in de ingewanden.***
De heer Jan Anderson, koopman te Ballymoney in het graafschap Antrim, heeft het volgende geschreven aan den professor Holloway, omtrent het gebruik van deszelfs Pillen. Rose M' Clure, woonachtig te Balongashel bij Ballymoneij, leed sedert vijf maanden aan zware hoofdpijnen, en hevige smart in de maag en ingewanden. Zij raadpleegde verscheidene bekwame geneesheeren te Coleraine, Ballimoney en andere plaatsen, doch zonder goed gevolg. Eindelijk raadde men haar aan, de Pillen van Holloway te gebruiken, en na een kort tijdsverloop herstelde zij door dit onvergelijkelijk geneesmiddel, en was tevens in staat, hare dagelijksche bezigheden te hervatten.
Zijn op *franco aanvrage à contant* te bekomen: aan het Hoofddépôt bij den Heer J. Straatman, 's Hertogenbosch; J. C. H. van Harinxma, Leeuwarden; Mej. Wed. H. A. Binksma, Harlingen; P. T. Potma, Sneek; S. Zwart, Gorredijk; S. Visser, Lemmer; S. S. Oosterbaan, Bolsward; Londen, Holloway's Etablissement Strand 224, en New-York, 80 Maiden Lane.

REVALENTA ARABICA.

Van vele zijden komen de gunstigste berigten in over de genezingen door DU BARRY'S REVALENTA verkregen; lijders die 20 jaren aan obstructie, maagzuur, misselijkheid en slechte spijsvertering geleden hebben, zijn er volkomen door genezen; anderen die lang kwijnden en geheel verzwakt en vermagerd waren, zijn er gezond en sterk van geworden, de bleeke, tanige huid der ziekte verandert zij spoedig in den frisschen blos der gezondheid; ouden van dagen heeft zij weder jong en vrolijk, sukkelende kinderen sterk en tierig gemaakt. Duizenden danken der **REVALENTA** hunne gezondheid, men leze slechts de Attesten der genezenen, in gulle goedhartigheid menschlievend afgegeven om ook anderen den weg ter genezing te wijzen.
De **REVALENTA** is het eenvoudigste en het aangenaamste geneesmiddel, omdat het een gezond, voedzaam en lekker eten is; het goedkoopste, omdat het als zoodanig niets kost; men geeft niet meer uit of men op **REVALENTA** of op ander voedsel teert; men kan het met de meeste gerustheid gebruiken, en zelfs bij en met alle andere medicijnen nemen. De geneesheeren kunnen het aanbevelen als eene ligte spijs om diëet te houden.
Het twaalfjarig zoontje van Mejufvrouw VAN DER PLAATS, Zieken no. 160, te 's Hage, is door de **REVALENTA** van hevige zenuwtoevallen genezen.
Vrouw OOLMAN, te Voorst, heeft aan waterzucht geleden en aan eene algemeene verzwakking, die haar in spijt van de hulp der knapste geneesheeren met den dood dreigde; door de **REVALENTA** is zij volkomen hersteld en heeft hare vroegere gezondheid en krachten weêrgekregen.
De Vrouw van den Heer W. ARENDSEN, Landeigenaar te Putten, leed aan zenuwziekten en eene zwakke borst, was geheel vermagerd en vervallen, en is wederom gezond, sterk en jeugdig frisch geworden.
De Heeren J. A. KLINGER & Co., te Rotterdam, berigten, dat eene Dame aldaar, die lang aan eene ziekte sukkelde, waarvoor geen kruid gewassen scheen, door de **REVALENTA** genezen is.
De kleine bussen kosten 87½ Cts. 1 ℔ *f* 2, 2 ℔ *f* 3½, 5 ℔ *f* 8, 12 ℔ *f* 16.
Dubbel geconcentreerde 1 ℔ *f* 4, 2 ℔ *f* 7, 5 ℔ *f* 16, 10 ℔ *f* 28.
Amsterdam, Verkoophuis; Assen, H. P. A. v. Gorcum; Bolsward, S. S. Oosterbaan en S. R. Dijkstra; Dokkum, A. Schaafsma; Franeker Wed. K. Drager, Gorredijk, S. G. Zwart; Harlingen P. L. Mirande Pz. en J. S. van Dijk; Hindeloopen, D. de Jong; Kollum, C. Nihot; Leeuwarden, J. H. van Haagen en A. van Wamel; Makkum, J. B. de Boer; Meppel, A. Jeulen; Sneek, P. T. Potma; Steenwijk, K. Timmermans en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

Drie WAGENMAKERSKNECHTEN, een gehuwd en twee ongehuwd, die goed kunnen werken, waarvan een dadelijk en twee Mei a. s., tegen goed loon, werk kunnen bekomen bij W. M. DE BOER, Mr. Wagenmaker te Sneek.

Drie WAGENMAKERSKNECHTEN, geheel of ten deele hun werk verstaande, kunnen twee met Mei e. k. en een terstond werk bekomen bij J. W. DE BOER, Wagenmaker te Franeker.

Een ongehuwde SMIDSKNECHT, zijn werk goed verstaande, kan op Mei 1857 vast werk bekomen bij G. C. BIJLSMA, Mr. Smid te Hommerts.

Een BAKKERS-KNECHT van de P. G., zijn werk ten deele verstaande, kan dadelijk geplaatst worden bij J. JOUWERSMA, Mr. Bakker te Scharnegoutum. Brieven franco.

Een BAKKERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan dadelijk geplaatst worden en vervoege zich daartoe in persoon bij K. H. VROLIJK, Mr. Bakker te Sneek.

Er wordt ten spoedigste gevraagd een bekwame BAKKERSKNECHT, van de P. Godsdienst, bij A. LIJCKLAMA, Bakker te Bolsward. Men vervoege zich in persoon of met gefrankeerde brieven.

Een BAKKERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan van nu aan vast werk bekomen bij D. S. MOLENAAR, Mr. Bakker te Tjerkwerd.

PAN-FABRIEK.

Er wordt gevraagd een KLOPPER en SNIJDER, zijn werk grondig verstaande. Belanghebbenden vervoegen zich met *franco* brieven onder letter P, bij den Boekdrukker en Boekverkooper V. MEURSINGE, te Leeuwarden.

Er wordt tegen Mei e. k. gevraagd eenen ongehuwden KOOIKER; adres in persoon bij P. VAN ASPEREN, te Leeuwarden.

*** Verkrijgbaar

bij de Wed. J. VAN DER VEER Gzn., St. Jakobstraat te Leeuwarden: het derde SUPPLEMENT op hare uitgebreide **Lees-Bibliotheek.** Dit Supplement bevat de nieuwste en keurigste werken van den laatsten tijd. Men kan zich steeds abonneren, zoowel binnen de Stad, als door de geheele Provincie, alwaar de Deelneming gemakkelijk gemaakt wordt, door eene ruime toezending van Boeken.
Voorhanden: eene keurige sortering ZAK- en SCHRIJF-PORTEFEUILLES met Slot en Garnituur, ZAK-INKTKOKERS, POËSIE- en TEEKEN-ALBUMS, benevens uitmuntende STALEN PENNEN.
Alle soorten van KANTOOR- en WINKEL-SCHRIJFBOEKEN worden niet alleen binnen den kortst mogelijken tijd, volgens opgave geleverd, maar zijn de meest gebruikelijke soorten, steeds in ruimen voorraad aanwezig.
Nog eenige exemplaren zijn voorhanden van:
6 Vierstemmige Liederen, door een jeugdig beoefenaar der Muzijk, die tot verminderden prijs verkrijgbaar zijn, zoolang de voorraad strekt.
Echte Zwitsersche LEIJEN en GRIFFELS zijn weer ruim in voorraad.

*** SELSCIP FOAR FRYSCE TAEL IN SCRIFTENKINNISSE.

D. MEINDERSMA Wz. to *Liowerd* heth utjown end oeral forstûrd:
SWANNEBLUMMEN — **Jierboekje foâr 1857,** — priis 30 cts.

VAN DER MEER & VERBRUGGEN, te Rotterdam, hebben uitgegeven en verzonden:

Dr. J. H. Merle d'Aubigné,

GESCHIEDENIS DER HERVORMING IN DE ZESTIENDE EEUW.

2de *veel Verbeterde en Vermeerderde Druk.* 1ste Aflev. bij INTEEKENING *f* 0.25.
De uitgaaf zal geschieden in 50 à 60 Afleveringen. Men zie verder het berigt van Inteekening, alom *gratis* te verkrijgen.

Eerstdaags verschijnt de 10de of laatste Aflevering der **goedkoope** uitgaaf van ***Dr. P. HENRY,***

HET LEVEN VAN JOH. CALVYN.

Tot ult°. dezer zijn de Afleveringen nog à 40 Cts. te bekomen, daar na dien tijd de prijs van het Werk weder op *f* 7.20 gesteld wordt.

Bij **G. T. N. SURINGAR**, te Leeuwarden, ziet het licht:

DE PROSPECTUS EENER ZEER GOEDKOOPE BIBLIOTHEEK VOOR HET HUISGEZIN.

EEN TIJDSCHRIFT VOOR HET ALGEMEEN,

bevattende

LECTUUR TOT GEZELLIG ONDERHOUD AAN DEN HUISELIJKEN HAARD, ZOO WEL ALS EEN GOED WOORD OP ZIJN TIJD AAN JONG EN OUD VOOR HOOFD EN HART.

Dit tijdschrift zal onder redactie van den Uitgever, verschijnen in maandelijksche afleveringen van 32 bladzijden of 64 kolommen groot imperial-octavo, tegen den geringen prijs van **twee Gulden vijftig Cents** in het jaar of **drie Gulden** franco per post.
Benalve eenige ongenoemde Schrijvers en Schrijfsters, hebben aanvankelijk hunne medewerking reeds toegezegd de Heeren *J. H. Behrns* te Franeker, Dr. *H. J. Broers* te Utrecht, Ds. *P. Bruijn* te Alkmaar, *C. des Amorie van der Hoeven* te 's Hage, Prof. *Pruijs van der Hoeven* te Leijden, Ds. *A. H. van der Hoeve* te Keppel, *G. Keller* te 's Hage, Ds. *R. Koopmans van Boekeren* te Giethoorn, Mr. *A. Modderman* te Groningen, Prof. *Domela Nieuwenhuis* te Amsterdam, Dr. *L. Proes* te Leeuwarden, Dr. *Roëll* te Dordrecht, Dr. *Herman de Ridder* te 's Hage, Dr. *Cohen Stuart* te Alkmaar, *W. H. Suringar* te Amsterdam, Ds. *C. Swalue* te Zandvoort, Ds. *J. F. Swiers* te Hazelte, Mr. *A. Telting* te Franeker, *Tiarlo*, Dr. *A. Waszenbergh* te St. Anna-Parochie.
DE EERSTE AFLEVERING IS TER PERSE; DE PROSPECTUS ALOMME GRATIS TE BEKOMEN.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ VAN DE WED. KOUMANS SMEDING.